net op eenzel Virgaben agoen, déi an eise 4.000 Demanden, déi mer d'Joer traitéieren ..., op all eenzel do agoen, wat mer virstellen ...

Mme Martine Hansen (CSV) | Ma nee, dat ass jo keng ... Dat ass eng generell Fro!

Mme Joëlle Welfring, Ministre de l'Environnement, du Climat et du Développement durable | Ech fannen net, dass dat eng generell Fro ass. Dat do ass eppes, wat an enger Autorisatioun stoung. Ech kann Iech dat awer nosichen an da kann ech dat och schréftlech noreechen, wann Der dat wéllt.

Plusieurs voix | Très bien!

Mme Martine Hansen (CSV) | Et ass eppes erausgeholl ginn, well ech reklaméiert hunn.

M. Fernand Etgen, Président | Merci der Madamm Ëmweltministesch Joëlle Welfring, verbonne mam Wonsch, datt do déi Äntwerten awer nogereecht ginn.

8. 7979 – Projet de loi portant approbation du Traité entre le Grand-Duché de Luxembourg et le Royaume de Belgique concernant l'exploitation commune des aéronefs de transport A400M au sein d'une unité binationale, fait à Luxembourg, le 31 août 2021

De leschte Punkt um Ordre du jour vun haut de Mëtten ass de Projet de loi 7979, en Traité mat der Belsch iwwert d'gemeinsam Exploitatioun vun den A400M-Fligeren. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet elo d'Madamm Rapportrice vun dësem Projet de loi, déi honorabel Madamm Stéphanie Empain. Madamm Empain, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Sécurité intérieure et de la Défense

Mme Stéphanie Empain (déi gréng), rapportrice | Villmools merci, Här President. Här Minister, Dir Dammen an Dir Hären, ech däerf Iech haut de Rapport maachen iwwert de Projet de loi 7979, an deem et drëm geet, de bilateralen Traité mat der Belsch bezüglech der gemeinsamer Exploitatioun vun der A400M-Flott ze ratifizéieren.

E klenge Rappell: Am Joer 2005 war d'Finanzéierungsgesetz gestëmmt ginn, wat eis et erlaabt huet, am Kader vun enger binationaler Unitéit ee vun aacht esou A400M-Fligeren ze kafen, fir en eeben zesumme mat eise belsche Partner an deem gemeinsame Projet ze exploitéieren.

Mëttlerweil ass deen A400M ganz reegelméisseg am Asaz an d'Erfarunge vun de leschte Joren hunn eis gewisen, dass dëse Projet wichteg an och richteg war. Dës Flott fonctionéiert ënnert der Autorité opérationnelle vum EATC, European Air Transport Command, an esou huet Lëtzebuerg sech iwwert dëse „Pooling and Sharing"-Programm d'Méiglechkeet ginn, eng sënnvoll Kontributioun an der europäescher an transatlantescher Sécherheetsstruktur ze leeschten.

D'Typpe vu Missiounen, déi hei kënne geflu ginn, sinn zum Beispill also Routinemissiounen, Transportmissiounen, zum Beispill am Kader vun enger Friddensmissioun oder an enger humanitärer Missioun, Evakuatiounen an esou weider.

Bis elo sinn d'Modalitéite vun där Zesummenaarbecht just iwwer en MoU gereegelt ginn, awer esou en MoU stellt u sech keng zolidd legal Basis duer, soudass mer zesumme mat eise belsche Partner op de Wee gaange sinn, e bilateralen Traité auszeschaffen, an dësen ass och den 31. August 2021 ënnerschriwwe ginn.

Mam Projet de loi, dee mer haut stëmme wäerten, gëtt dësen Traité, wéi gesot, ratifizéiert, an domadder garantéiere mer dann och, dass d'Operationalitéit vun der Unitéit garantéiert ass an dass mer och als fiabele Partner an der Durée zesummeschaffe kënnen.

Wat seet dësen Traité elo méi konkreet? Also, mir etabléieren domadder méi formell dës binational Unitéit an erklären d'Modalitéite vun der Zesummenaarbecht am Detail. Gereegelt gëtt ënner anerem déi gemeinsam Exploitatioun vun der A400M-Flott, also och de Soutien logistique, d'Formatioun, d'Ëmsetzung vum Programm, awer och eventuell Modifikatiounen, déi zu iergendengem spéideren Zäitpunkt missten un de Fligere gemaach ginn. Fir eis huet dat virun allem och um Niveau vun der technescher Exploitatioun e grousse Virdeel, well mer hei vum Knowhow vun eise belsche Kolleege profitéiere kënnen.

Den Traité hält esou eebe fest, dass dës binational Unitéit vu Melsbroek aus operéiert, an hält och fest, wéi d'Personal an d'Unitéit integréiert gëtt a wéi d'Fluchstonne verdeelt ginn. Do ass dat dann de Ratio eent zu aacht, esou wéi mer och ee vun aacht Fligere kaaft hunn. An nom selwechte Schlëssel ginn och d'Onkäschte vun de Frais d'exploitation an de Frais de fonctionnement verdeelt.

Des Weideren ass zum Beispill och festgehalen, dass den operationelle Contrôle un den EATC transferéiert gëtt, woubäi mer awer och musse festhalen, dass souwuel d'Belsch wéi och Lëtzebuerg zu all Moment d'Méiglechkeet hunn, dovunner zréckzetrieden, respektiv dass mer och alle béid zu jidder Moment d'Méiglechkeet hunn, e Veto anzeleeën, falls mer eis net un enger Missioun wéilte bedeelegen.

Dat wär et zum grobe Contenu vun dësem Traité, dee mer hei ratifizéieren. Nach séier zu den Aarbechten, déi mer an der Kommissioun dozou gemaach hunn: De Projet de loi ass de 15. Mäerz 2022 deposéiert ginn. De 27. September dëst Joer huet de Conseil d'État säin Avis ofginn. De 14. Oktober hu mer de Projet de loi an den Avis vum Staatsrot an der Kommissioun analyséiert an de Rapport hu mer dunn och elo den 12. Januar ugeholl.

Dëst war e relativ kuerze Projet de loi. Ech hoffen op Är Ënnerstëtzung heifir, soen Iech villmools Merci fir d'Nolauschteren a ginn heimadder och den Accord vun der grénger Fraktioun.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools der Madamm Rapportrice Stéphanie Empain.

An als éischte Riedner ass den honorabelen Här Jean-Marie Halsdorf ageschriwwen. Här Halsdorf, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Jean-Marie Halsdorf (CSV) | Merci, Här President. Ech wëll och relativ kuerz op dee gudde schréftlechen a mëndleche Rapport, deen d'Madamm Empain eis hei ginn huet, äntweren. Effektiv gesinn ech dee Projet de loi an der Suite vum Projet de loi 7239 aus dem Joer 2018, wou mer eis am Fong geholl déi finanziell Moyene ginn hunn, fir dëst iwwerhaapt ze maachen. Ech wëll dat nach eng Kéier rappeléieren. Et ass mer awer wichteg, well do gi 420 Milliounen iwwer 35 Joer ausginn. An dëst baséiert nees eng Kéier op engem MoU, Memorandum of Understanding, aus dem Joer 2001, wou de Charel Goerens jo dee ganze Projet lancéiert huet. An 2005, ënnert dem Minister Luc Frieden, ass am Fong déi Decisioun geholl ginn, dësen A400M ze kafen.

Mir hunn zweemol bei deene Projete matgestëmmt a wäerten dee Projet haut och hei stëmmen. An ech fannen déi Aart a Weis, dat iwwer en Traité ze maachen, dat ass déi richteg Aart a Weis; et konnt net anescht sinn. Den MoU, dee mer haut jo elo ofléisen, dat ass dee vun 2021, wéi Der elo grad an Ärem Rapport gesot hutt, am August 2021 ass dee geholl ginn.

Duerfir géif ech dann den Accord gi vun der CSV, wëssend, dass mer an zwee, dräi oder fënnef Joer kucken, wéi dann déi detailléiert Zesummenaarbecht, déi hei gereegelt gëtt, gräift. Mir hunn elo säit zwee Joer Erfarungswäerter, duerfir sinn ech iwwerzeegt, dass dat e gudde Projet ass, a mir wäerten deen dann och stëmmen.

Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Halsdorf. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Gusty Graas. Här Graas, Dir hutt d'Wuert.

M. Gusty Graas (DP) | Merci, Här President. Wien A400M seet, deen denkt un eng laang Geschicht. An déi Geschicht geet schonn op d'Joer 2000 zréck. Dunn ass u sech d'Decisioun geholl ginn, dee Fliger unzeschafen. Entre-temps ass ganz vill iwwert dee Fliger geschriwwe ginn, gefrot ginn, ganz vill Questionparlementairë si gestallt ginn, virun allem stoung natierlech ëmmer de Präis vun deem Fliger am Fokus. Et gouf sech och ganz vill Suerge gemaach ëm d'Qualitéit vun deem Fliger.

Ech erënneren drun, datt viru fënnef Joer Däitschland u sech bal decidéiert hat, fir déi Commanden erëm zréckzestellen, well et do zu enger Rei Problemer komm war. Och war d'Liwwerung ursprénglech fir 2017 virgesinn. Deen Delai konnt och net agehale ginn. Et däerf een och net vergiessen, datt dat u sech deen éischte Militärfliger vun Airbus ass, wat awer u sech eng gutt Saach ass, well mer domadder och de Beweis geliwwert hunn, datt mer eis awer och um europäesche Maart mat esou engem Fliger kënnen ekipéieren.

Firwat hu mer iwwerhaapt dee Fliger deemools kaaft? Wann een zréckdenkt, fréier sinn et ganz aner Konflikter ginn. Haut huet sech d'Situatioun natierlech geännert. Ech mengen, dee Fliger gëtt virun allem agesat a Krisegebidder, an zwar net an éischter Linn, fir militäresch Operatiounen duerchzeféieren, mee virun allem, fir human Decisiounen auszeféieren. An duerfir ass et och ganz richteg, datt mer dat Material brauchen.

A Lëtzebuerg leescht domadder e ganz wichtege Beitrag. Et däerf een net vergiessen, datt mir um Niveau vun der NATO jo net onbedéngt Musterschüler sinn. Mir beweegen eis de Moment bei 0,7 % vun eisem PIB, dat ass awer net onbedéngt eng berauschend Zuel. A mir mussen ouni Zweifel an deenen nächste Joren nach eng Rei Efforte maachen, an dat ass jo och esou virgesinn.

An duerfir hu mer och am Joer 2001 eng éischt Konventioun mat der Belsch ënnerschriwwen. Firwat mat der Belsch? Mee ech mengen, dat ass dee Partner, mat deem mer am Fong geholl am enksten zesummeschaffen op deem Niveau. An dat erlaabt eis et eeben, och besser Konditiounen ze kréien.

Natierlech ass dat en héijen Impakt op de Budget gewiescht. De Fliger huet 168 Milliounen ouni TVA kascht. Da kommen natierlech déi 420 Milliounen Ënnerhalt fir déi nächst 35 Joer derbäi. Dat ass schonn eng gewëssen Ausgab. Mee et däerf een awer net vergiessen, datt mer domat awer och e wichtege Beitrag leeschten. Ech mengen, den 18. Januar 2019 goufen iwwregens déi éischt 156 Millioune bezuelt.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, eist Land ass selbstverständlech vill ze vill kleng, fir kënnen dee Fliger ze exploitéieren. Dat geet schonn u mam Stationnement. Ech gleewe kaum, datt de Findel sech géif derfir eegnen. Dofir begréisse mir als DP och, datt mer eis och elo erëm eng Kéier mat der Belsch zesummesetzen, fir déi Konventioun hei vum 31. August 2021 eeben och ze ratifizéieren.

Et däerf ee jo och net vergiessen, datt an där Konventioun awer och eng gewëssen Autonomie fir eist Land virgesinn ass. Dat heescht, mir kënnen och a priori refuséieren, wann eng gewësse Missioun virgesinn ass, déi vläicht net eisem Esprit direkt entsprécht – ech denken natierlech hei virun allem un eng militäresch Operatioun –, datt mer dann awer och kënne soen, datt mer dat net wëllen ausféieren.

Als DP sti mer ganz kloer nach wie vor zu der Acquisitioun vun dem A400M. Mir sinn eis bewosst, datt deen natierlech soll a priori eeben, wéi gesot, fir Aides d'urgence agesat ginn. Militäresch Asätz sinn natierlech net auszeschléissen. Dat soll awer net a priori déi éischt Aufgab sinn. Mee ech weisen awer drop hin, datt den A400M och scho seng Feierprouf an deem Sënn bestanen huet, datt mer schonn zwou wichteg Interventioune gemaach hunn. Ech denken un den Afghanistan, ech denken awer och virun allem un déi 50 Frigidairen, déi am Kader vun der Covidkris an de Burkina Faso geflu goufen.

(Interruptions)

Fir eis als Demokratesch Partei, wéi gesot, ass dat heiten also och erëm eng Kéier eng wichteg Decisioun, déi mer huelen. Mir bleiwen der Meenung, datt déi Acquisitioun also eng Acquisitioun ass, déi eng Wichtegkeet huet. An dowéinst sti mer natierlech och zu deem Projet de loi, dee mer haut hei decidéieren; dat heescht, datt deen Traité hei Gesetzeskraaft kritt.

Ech wëll och zum Ofschloss der Madamm Empain nach e Merci soe fir déi verschidde Rapporten, déi se gemaach huet, a gi selbstverständlech dann och d'Zoustëmmung vun der DP.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Graas. An da wier et un där honorabeler Madamm Lydia Mutsch. Madamm Mutsch, Dir hutt d'Wuert.

Mme Lydia Mutsch (LSAP) | Merci, Här President. Kolleeginnen a Kolleegen, dëst Gesetz mam Traité, dee mir domadder ratifizéieren, ass eng wichteg Etapp am Kader vun eiser militärescher Zesummenaarbecht mat eise belschen Noperen, mee et ass awer och en Temoignage fir eis Verantwortung als NATO-Member.

Lëtzebuerg hat sech jo schonn ugangs den 2000er-Joren engagéiert, en Transportfliger vun Airbus, den A400M, ze kafen. D'Chamber hat – an dat ass schonn zum Deel hei opgelëscht ginn – dës Acquisitioun 2005 an Héicht vun 120 Milliounen autoriséiert. An 2018 huet missen nogebessert ginn: Fir d'Bedreiwung sinn elo 420 Milliounen op 35 Joer virgesinn. Dat ass nawell eng zolidd Zomm.

An och wann dat scho bal üblech ze si schéngt, an net nëmme bei eis am Land, dass et Präisexplosioune gëtt bei militäreschen Ekipementer, dierf dat an eisen Ae keng Fatalitéit sinn oder esou duergestallt ginn. An dofir si mir der Meenung, dass ee muss generell an och an Zesummenaarbecht mat internationale Partner d'Käschten am A hunn a kloer Reegelen opstellen.

Mat dëser Acquisitioun, déi mer deemno zesumme mat der Belsch gemaach hunn, brauche mer e gesetzleche Kader, fir d'Gestioun vun der gemeinsamer Loftflott ze reegelen, an dat ass och eeben den Objet vun dësem Gesetz.

D'Flott setzt sech elo aus aacht Fligeren zesummen: siwe belschen an engem lëtzebuergesche Fliger. Déi Loftbasis ass zu Melsbroek, an do ass och d'Personal vun deenen zwee Länner stationéiert.

Den Traité gesäit vir, dass d'Käschte vun der Exploitatioun a vum Fonctionnement opgedeelt ginn am Verhältnis vun der Unzuel vun de Fligeren, also siwen Aachtel fir d'Belsch an een Aachtel fir Lëtzebuerg. Dat mécht Sënn.

Wat d'Lëtzebuerger Personal betrëfft, déi an der Loftflott am Asaz sinn, sou si se en Deel vun der Wing 15 vun der belscher Composante vun der NATO ënnert dem Statut SOFA OTAN. Déi binational Unitéit – och BNU A400M genannt – ass operationell gesinn ënnert der Autoritéit vun der European Air Transport Command, kuerz EATC, a si ass capabel – an dat hu mer och schonn héieren –, eng grouss Spannbreet un Transportmissiounen auszeféieren.

D'Missioune vun der Flott wäerte souwuel ziviller, militärescher wéi och humanitärer Natur sinn. Mir hu jo alleguerte wärend der Covidpandemie oder och bei deene villen Naturkatastrophen, déi mer an deene vergaangene Joren haten, an anere Katastrophe gesinn, wéi wichteg grad déi zivill an humanitär Asätz gi sinn, fir de Mënschen an Nout kënnen ze hëllefen.

D'Missioune vun der belsch-lëtzebuergescher Unitéit kënne souwuel an engem nationale wéi och an engem multinationalen, also multilaterale Kader stattfannen. Dozou gehéiert och d'Ënnerstëtzung vun internationalen Organisatioune wéi eeben der NATO, der EU, awer och der UNO.

D'Kooperatioun mat der Belsch fir dës Loftflott, Här President, ass eng logesch Suite vun eiser schonn entaméierter Zesummenaarbecht mat eise belschen Noperen am Beräich vun der Verdeedegung. Mir deployéieren dacks zesumme mat der Belsch Personal op Auslandsmissiounen. Déi nei Militärgefierer, déi mer viru ronn engem Joer hei iwwer e Finanzéierungsgesetz gestëmmt hunn an déi ab 2024/2025 asazbereet solle sinn, si kompatibel mat Systemer vun eise belschen Noperen. An net ze vergiessen dee gemeinsame Batailloun, dee mat der Belsch geplangt ass an deen ab 2030 soll operationell sinn an dee sécherlech ganz vill Opportunitéite fir weider Kooperatioune mat der Belsch an um europäeschen Niveau wäert erméiglechen.

Ofschléissend wéilt ech awer och nach der Rapportrice Merci soe fir hire gewinnt – si sëtzt hei – gudden a komplette schréftlechen a mëndleche Rapport an heimat och den Accord vun der LSAP-Fraktioun ginn.

Ech soe Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Mutsch. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Fernand Kartheiser. Här Kartheiser, Dir hutt d'Wuert.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech fänke vläicht u mat zwee Mercien: engem Merci un d'Madamm Empain fir hire ganz komplette Rapport, deen och ëmmer interessant ass nozelauschteren, an engem zweete Merci un eis belsch Noperen. Well mat hinne kënne mer ganz vill zesumme maachen, wat mer wierklech eleng net kéinte maachen. Aner Virriedner hunn dat och scho gesot. Mee déi militäresch Zesummenaarbecht ass ëmmer eppes, wat ee muss ganz genee am A behalen. Zemools an deenen Zäiten, déi mer haut hunn, wou mer awer Krich an enger Proximitéit hunn, muss een ëmmer kucken: Wat gëtt genau gemaach a wou si Risiken, wou si Chancen, déi sech an deem dote Kontext kënne bidden?

Et muss ee gesinn, datt multinational Unitéiten an deem Sënn eng ganz besonnesch Problematik duerstellen, well multinational Unitéiten hunn natierlech eng Rei Virdeeler. Si hunn awer och de Risiko, datt herno duerch eeben déi Matverantwortung a Matimbricatioun – géif ech soen – a Strukturen, déi net nëmmen eis sinn, awer och déi Gefor besteet, datt een eventuell an Operatioune mat eragezu gëtt, wou ee sech national net onbedéngt wéilt gesinn.

Dofir ass et ganz gutt, datt an dësem Traité déi Dispositioune sti vun der rouder Kaart, déi Méiglechkeet, fir ëmmer ze soen: „Do maache mer net mat." Wann dat net de Fall wär, géif d'ADR et net matstëmmen. Well et ass wichteg, datt een och bei multinationalen Unitéiten ëmmer déi Méiglechkeet huet, fir schlussendlech selwer iwwert d'Benotzung oder den Emploi vun den eegene militäresche Ressourcen ze decidéieren.

Eng zweet Bemierkung betrëfft vläicht och d'Zukunft vun deenen Arrangementer, déi mer mat der Belsch hunn, a speziell déi gemeinsam Flott vun A400M. Do vertrëtt d'Belsch eis an den Negociatiounen an der OCCAR. Dat ass deen Organismus, deen eigentlech dat begleet an och zukünfteg Entwécklungen am Beräich vu gemeinsame Bewaffnunge soll kucken.

A mir géifen derfir plädéieren, obscho mer dat der Belsch elo ginn hunn, datt mer awer och kucken, datt mer eng Lëtzebuerger Vertriedung an der Delegatioun vun der Belsch do hunn. Mir brauchen net national an deene Gremie selwer opzetrieden, mee mir sollten awer vertruede sinn, mat der Belsch zesummen, fir awer och zu all Ableck eis Interesse kënnen do ze kucken.

Eng drëtt Bemierkung betrëfft de SOFA, dat ass de Status of Forces Agreement. Deen ass ganz wichteg am Kader vun der NATO an e spillt och bei Accidenter oder wann eng Lëtzebuerger Militärpresenz an iergendenger Form géif en Accident verursaachen am Ausland, e Schued verursaachen, och e Fliger oder eeben duerch aner Saachen. Et fänkt u bei enger Jeep, et hält op beim Fliger. Mee wou mer e Schued am Ausland géife verursaachen. A mir bezéien eis dann ëmmer op dee Status of Forces Agreement.

Mir mussen och vläicht national kucken, datt dann och déi Ëmsetzung, wann dat géif geschéien, wa mer géifen e Schued verursaachen duerch Ekipement, wat der Lëtzebuerger Arméi zouzerechnen ass, datt dann och déi Versécherungsmechanismen ouni Problem spillen. Och dat spillt bei der Reputatioun vun engem Staat a bei der Participatioun u Manöveren am Ausland eng Roll.

Mir hunn et gottseidank net dacks, datt mer an esou Situatioune kommen, mee wa mer drakommen, da muss eng Entschiedegung séier garantéiert sinn. An et wär dowéinst interessant, och eng Kéier d'Mise en oeuvre vum SOFA-Agreement op nationalem Plang ze trainéieren an ze iwwerpréiwen, fir datt mer dann och kéinte séier déi adequat juristesch a finanziell Äntwerte ginn am Fall vun esou engem Problem.

Eng aner Bemierkung betrëfft natierlech d'Ratifizéierung vun dësem Traité. Et ass ganz interessant, an an der Madamm Empain hirem Rapport gëtt nach eng Kéier deen Ënnerscheed gemaach tëschent engem Traité, d'Ratifizéierung vun engem Traité, deen hei am Parlament gemaach gëtt … an et gëtt ganz bewosst gesot, wat net muss vum Parlament ratifizéiert ginn – an als ADR si mer och do d'accord –: Dat sinn technesch Arrangementer. Dat ass dat Eenzegt, wat mer net mussen hei ratifizéieren an deem Kontext: technesch Arrangementer.

Dat ass zum Beispill, wa Staaten Tëlefonsnummeren austausche vun zoustännege Beamten, fir iergendee

Problem ze reegelen. Dat ass keen Traité, dat ass en einfachen Arrangement. Dee brauch natierlech net engem Parlament virgeluecht ze ginn.

Awer de Rescht, déi aner international Accorden, mussen engem Parlament virgeluecht ginn. A mir soen dat och ëmmer erëm an engem anere Kontext, nämlech vun deene Programmes indicatifs de coopération. Do besteet déi Praxis net. Dat ass net konform zu deenen Exigenzen, déi bei eis normalerweis missten am Parlament beuecht ginn. Dat ass elo net an Ärem Kompetenzberäich, Här Minister, mee et betrëfft awer d'Regierung, datt mer och ëmmer erëm insistéieren, datt déi Programmes indicatifs de coopération hei misste virgeluecht ginn. An deem Kontext kann een och nëmme bedaueren, datt an där neier Verfassung déi Dispositioun „Les traités secrets sont abolis" net méi do steet.

Mir sinn also mat dësem Accord mat der Belsch d'accord, aus deene Konditiounen, déi mer Iech genannt hunn, virun allem a prinzipiell mat där, datt mer eis zu all Ableck kënnen zréckzéien an enger Situatioun, wou mer denken, datt e militäreschen Asaz net eisen Interessen entsprécht.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Kartheiser. An da wier et un der honorabeler Madamm Nathalie Oberweis.

Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk) | Merci, Här President. Ech wollt der Madamm Rapportrice och e grousse Merci soe fir de Rapport. A bon, et wonnert Iech net: Mir waren nach ëmmer géint den A400M, dofir wäerte mer och dergéint stëmmen, well mer d'Noutwendegkeet nach ëmmer net agesinn. An trotzdeem e grousse Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Oberweis. An de leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Marc Goergen. Här Goergen, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Den A400M ass en erfollegräichen europäesche Projet. A mir kënnen och frou sinn, dass dee Fliger do war, fir zum Beispill an Afghanistan schnell agesat kënnen ze ginn an d'Leit do ze retten.

Mir Piraten hu sécherlech eng ganz kritesch Positioun zur anerer Flott vun den MRTTen. Beim A400M war et awer esou, dass mer vun Ufank un déi Néidegkeet unerkannt hunn an dofir och wäerten dës Kooperatioun matstëmmen, well mer gesinn, dass hei de Wee gaange ginn ass vun enger europäescher Léisung. Eng europäesch Léisung, déi mir eigentlech a ganz ville militäreschen Dossiere gären hätten, well – si mer realistesch – Lëtzebuerg eleng esou grouss Projeten, virun allem an der Gestioun herno, net stemme kann a mir eis dofir an Zukunft och sollte weiderhin, och méi wäit wéi d'Belsch oder Frankräich, europäesch Partner an der Europäescher Unioun sichen, fir esou Projeten ze realiséieren.

Am Kader vun der NATO – eng NATO, wou mir Piraten nach ëmmer kloer derzou stoungen an och an Zukunft wäerte kloer derzou stoen – ass dat heiten ee vun eise Projeten, wou Lëtzebuerg Verantwortung iwwerhëlt, wat mer och weiderhin als Land sollte maachen.

Grad an den haitegen Zäite weist et sech, dass mer och op eng NATO ugewise sinn an dass mer eis net einfach sollten ewechducken a soen: „Mir droen net eisen Deel dozou bäi." Ech weess, mir hunn heibannen ëfters Diskussioune mat der Regierung, dass mir eng aner Opfaassung hu vun deem Deel, wou mer der NATO sollten eisen Deel bäidroen, mee hei ass ee vun de Projeten, dee mer an där Form och weiderhin ënnerstëtze kënnen.

Dofir merci un d'Stéphanie Empain fir dee gudde schréftlechen a mëndleche Rapport, a mir wäerten dat haut matstëmmen.

Merci.

M. Sven Clement (Piraten) | Ganz gutt!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Goergen.

D'Regierung huet d'Wuert, de Vizepremier- a Verdeedegungsminister François Bausch.

Prise de position du Gouvernement

M. François Bausch, Ministre de la Défense | Merci, Här President, an och allen Deputéierten, déi hei Stellung geholl hunn, a virun allem fir déi breet Zoustëmmung zu deem Gesetzesprojet. Merci der Madamm Rapportrice fir dee gudde schréftlechen a mëndleche Rapport. A virun allem och merci fir d'Unerkennung vun allen Deputéierten, vun alle Fraktioune fir d'Konzept vum Pooling and Sharing, well den A400M ass genau dat.

Et ass zwar e belsch-Lëtzebuerger Projet – also, wat den Akaf ubelaangt an och den Entretien vun de Fligeren a wéi se sollen agesat ginn –, mee et ass awer e belsch-Lëtzebuerger Projet, deen integréiert ass a verschidden international Projeten. Zum Beispill ginn déi aacht Fligeren am Fong mat geréiert iwwert den EATC, wou siwen europäesch Natiounen dra si fir ze kucken, wou déi Fligeren agesat ginn a wéi se solle fléien.

An ech muss och soen: Ech kann net esou richteg verstoen, datt ee seet: „Den A400M-Projet, dat ass e gudde Projet, well dee passt an dat Konzept, an den MRTT-Projet net", well dat ass eigentlech genau dat nämmlecht. Déi MRTT-Fligeren, dat ass och en europäeschen – souguer en iwwereuropäeschen, well d'Norweger sinn och mat dran zum Beispill – Projet, dee ganz genau d'nämmlecht geréiert gëtt. Dat sinn och Fligeren, déi kënne fir den Transport benotzt ginn. Se kënnen natierlech och nach zousätzlech ënnerwee aner Fligeren optanken. Se kënnen ëmgewandelt ginn a fléiend Spideeler. Also, et ass genau déi nämmlecht Konzeptioun eigentlech wéi beim A400M. Dofir kann ech dat net richteg novollzéien, wann een dat seet. Mee bon, et ass awer jiddwerengem säi Recht, dat ze gesinn, wéi en et wëllt.

Ech mengen, datt esou Programmer generell eng gutt Saach sinn. A wann ech den ... Obschonns ech vum EATC schwätzen als Beispill, da fannen ech dat en immens reusséierte Schrëtt, datt do siwen Natioune sech zesummegedoen hunn an hir national Souveränitéit eigentlech ofginn hunn op en europäeschen Niveau, fir kënnen esou méi effikass a méi seriö Krisen ze geréieren.

Wa mer an Afghanistan bei der Evakuatioun vum Flughafe vu Kabul net déi Instrumenter gehat hätten, dann, soen ech Iech, hätte mer net vill Leit erausevakuéiert kritt, op alle Fall bei Wäitem net esou vill, wéi mer der elo mat deenen Instrumenter erausevakuéiert kritt hunn.

Dofir, dat ass eigentlech exemplaresch. An dat ass och de Wee, dee mer mussen an Europa goen. An och wann ech dem Här Kartheiser Recht ginn – an dofir steet et och hei am Text dran –, datt all Natioun innerhalb vun der Europäescher Unioun ëmmer muss d'Recht hunn, bei gemeinsamen Operatiounen, ob et an deem heite Kontext oder engem aneren ass, fir ze soen: „Mir maachen do net mat", sou mengen ech awer, datt et wichteg ass, datt een europäesch Strukturen huet an datt och dann europäesch Kommandostrukturen do sinn. Well et kann net sinn, datt, wa mer gemeinsam sollen effikass schaffen, wa mer d'accord waren, fir eng Operatioun ze maachen, dann awer nach géifen déi 27 Länner eenzel soen, wat dann do ze geschéien huet.

Ech mengen, dat ka jo nëmmen effikass a seriö fonctionéieren, wa mer dat da gemeinsam, europäesch maachen. An dofir ass, wéi gesot, dee Projet hei ganz gutt. A mir hunn, wéi et och schonn erwäänt ginn ass, dat steet och hei am Text, awer ëmmer d'Recht, wa Missioune solle gemaach ginn, déi mer net gutt fannen, fir ze soen: „Mir sinn dergéint a mir maachen do net mat."

Ech wëll awer hei eppes riichtbéien, wat hei elo e bësse beschönigend duergestallt ginn ass. Ech hu virdrun zu engem Deputéierte gesot: „Wann eppes gréng ass an deem heite Fall, a méi gréng, da soll een et och als dat ze erkenne ginn." Et ass en europäesche Rüstungsprojet. An do huet d'Madamm Oberweis och Recht. Si sinn an hirer Logik, si stëmmen esou Saachen net mat. Mee et ass net prioritär en humanitäre Projet, well déi Fligere si kaaft ginn un alleréischter Stell, fir militäresch Notzung draus ze maachen, a se ginn och gréisstendeels militäresch genotzt. Et sinn natierlech Transportfligeren, et si keng Kampffligeren, déi elo op d'Leit schéissen an esou weider, mee et gi militäresch Transporter domadder gemaach. Dat war an Afghanistan de Fall. Dat war zum Beispill och de Fall am Kader vun Truppentransporter an de Mali an esou weider. Dat heescht, gréisstendeels gi se dofir agesat.

Natierlech kënne se och humanitär agesat ginn, an dat ass och scho geschitt. Mir hunn zum Beispill schonn iwwer A400M medezinnescht Material a Regiounen transportéiert. Dat ass alles méiglech, mee mir sollen awer éierlech mat eis selwer sinn a soen, firwat et geduecht ass, well dat géif jo soss och net unerkannt ginn an der NATO, wann dat net de Fall wär. An ech mengen, dat mécht och Sënn, datt se dofir kaf gi sinn an datt se dofir och agesat ginn.

Et ass esou, datt mer sechs Piloten a sechs Loadmastere virgesinn hunn. Mir hunn déi bis elo nach net ganz kënne fannen an ausbilden. Bei de Pilote si mer elo op fënnef Lëtzebuerger, déi fléien, et ass e sechsten an der Ausbildung an et ass nach e siwenten, deen huet seng generell Pilotenausbildung nach net fäerdeg, déi ass awer um Lafen. Dat heescht, bei de Pilote gesäit et gutt aus.

Bei de Loadmasteren hu mer der eréischt zwee. Natierlech versiche mer weider ze rekrutéieren, mee ech sinn awer och iwwerzeegt, datt déi heite Karriären ... mindestens d'Loadmasteren, dat huet vill dermat ze dinn, datt mer eist neit Kadergesetz hunn, dat ass mat der B-Karriär zum Beispill a mat der A2-Karriär, firwat mer do keng fannen. Bei de Piloten natierlech, dat sinn Universitärsausbildungen an dat sinn Offizéier. Dat war méi einfach ze fanne wéi bei de Loadmasteren. Bon, mee dat wäert sech, ech sinn iwwerzeegt, wa mer d'Kadergesetz bis hunn, mengen ech, och ganz séier verbesseren.

Mee dat ass gutt, well da kënne mer natierlech ganz aner Perspektive bidden, och fir Lëtzebuerger Zaldoten an enger Karriär vun der Lëtzebuerger Arméi, soit datt déi Leit natierlech integréiert sinn an der Belsch an och do eebe schaffen. Mee ech mengen, déi, déi et maachen, maachen dat mat immenser Begeeschterung. An niewebäi bemierkt waren an Afghanistan bei den Evakuatioune och zwee Lëtzebuerger Piloten am Asaz, een am A400M an een ass awer mat den C-Fligeren tëschent Kabul a Pakistan hin- an hiergeflunn. A mir hunn och duerfir, dat war natierlech och praktesch, vill Informatioune iwwert d'Situatioun aus direkter Hand vun eisem Pilot kritt, dee jo hin- an hiergeflunn ass, duerfir ware mer ëmmer gutt

informéiert, wat och wichteg war fir de Repatriement vun deene Leit, déi mir wollte rapatriéieren. Also, wéi gesot, et ass insgesamt e gudde Projet.

Da wëll ech dem Här Kartheiser och nach soen: Den OCCAR, do ass et esou, datt mir en Observateursstatus dodran hunn. Mir ginn och reegelméisseg an déi Sëtzunge mat dohinner, awer net ëmmer. Wa mer net do sinn, da representéiert eis awer d'Belsch, mee mir sinn nëmmen Observateur. Mee ech ginn Iech awer Recht, dat si Saachen, wou een duerchaus ka kucken, fir vläicht och nach méi present ze sinn.

Mee souwisou ass et generell eng Fro vun internationaler Presenz vun der Arméi. Mir ginn ëmmer méi gefrot, fir Leit op international Missiounen ze schécken, mee leider si mer nach net vun dem Personalbestand hier esou opgestallt, datt mer dat alles esou honnertprozenteg kënnen erfëllen, wéi mer dat wëlle maachen an och gär géife maachen. An och do erhoffen ech mer, wéi gesot, wa mer dat neit Kadergesetz hunn, doduerjer datt mer dann e bessere Recrutement kréien, datt mer dann och méi séier weiderkommen.

Ech soen, wéi gesot, nach eng Kéier e grousse Merci fir déi breet Zoustëmmung. Et ass gutt ze wëssen, datt mer alleguerten hei hannert deem Projet stinn.

Merci.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Här Verdeedegungsminister François Bausch. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7979. Den Text steet am Document parlementaire 7979[2].

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7979 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Mir maachen elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 58 Jo-Stëmmen an 2 Nee-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Laurent Mosar), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Ont voté non : Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

9. Résolution de M. Sven Clement au sujet de la sobriété énergétique

(Résolution déposée au cours de cette séance publique – à consulter en page 6 de ce compte rendu)

Da géife mer nach iwwert déi Resolutioun ofstëmmen, déi den honorabelen Här Sven Clement am Ufank vun der Sitzung deposéiert hat, wou et drëm geet, de gesamten ekologesche Foussofdrock vun der Chamber ze evaluéieren. Wëllt nach een d'Wuert zu dëser Resolutioun ergräifen?

Kënne mer iwwert dës Resolutioun à main levée ofstëmmen?

(Assentiment)

Vote sur la résolution

Wien d'accord ass, soll d'Hand an d'Luucht hiewen.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Domadder ass dës Resolutioun eestëmmeg ugeholl.

Domat si mer um Enn vun der Sitzung ukomm. D'Chamber kënnt muer de Mëtten um 14.00 Auer nees zesummen.

D'Sitzung ass opgehuewen.

(La séance publique est levée à 16.45 heures.)

30e séance

Présidence : M. Fernand Etgen, Président | M. Mars Di Bartolomeo, Vice-Président

Sommaire

1. **Ouverture de la séance publique** **p. 21**
   M. Fernand Etgen, Président
2. **Heure d'actualité du groupe politique CSV au sujet du Projet de Programme directeur d'aménagement du territoire 2023 (PDAT2023)** **p. 21**
   Exposé : M. Gilles Roth
   Débat : M. Max Hahn | Mme Cécile Hemmen | Mme Semiray Ahmedova (interventions de M. Gilles Roth et M. Marc Lies) | M. Fred Keup | Mme Myriam Cecchetti | M. Marc Goergen
   Prise de position du Gouvernement : M. Claude Turmes, Ministre de l'Aménagement du territoire (intervention de M. Gilles Roth) | M. Aly Kaes (parole après ministre) | M. le Ministre Claude Turmes | M. Gilles Roth (parole après ministre) | M. le Ministre Claude Turmes | M. Gilles Roth (parole après ministre) | M. le Ministre Claude Turmes
3. **Heure d'actualité de la sensibilité politique déi Lénk au sujet du contrôle médical de la sécurité sociale** **p. 27**
   Exposé : Mme Nathalie Oberweis (dépôt de la motion 1)
   Débat : M. Marc Spautz (intervention de Mme Nancy Arendt épouse Kemp) | Mme Carole Hartmann | Mme Cécile Hemmen | M. Marc Hansen | M. Jeff Engelen | M. Sven Clement (interventions de Mme Cécile Hemmen, M. Claude Haagen, Ministre de la Sécurité sociale, M. André Bauler, Mme Myriam Cecchetti, M. Marc Goergen et M. Gilles Baum)
   Prise de position du Gouvernement : M. Claude Haagen, Ministre de la Sécurité sociale | Mme Nathalie Oberweis (parole après ministre) (interventions de M. le Ministre Claude Haagen) | M. le Ministre Claude Haagen (interventions de Mme Nathalie Oberweis)
   Motion 1 : M. Sven Clement | M. Mars Di Bartolomeo | M. Marc Spautz | Mme Nathalie Oberweis | M. Claude Haagen, Ministre de la Sécurité sociale | M. Dan Kersch
   Vote sur la motion 1 (rejetée)
   Mme Nathalie Oberweis | M. Dan Kersch

Au banc du Gouvernement se trouvent : M. Claude Turmes et M. Claude Haagen, Ministres.